

**Uunga siunnersuut: Kommunit Namminersorlutillu Oqartussat missingersuutaat
naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx. xxx 2016-imeersoq**

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Naalakkersuisumit saqqummiunneqartoq

pillugu

Aningaasaqarnermut Akileraartarnermullu Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ulloq 31. oktober 2016-imi inissitsiternerup kingorna ataatsimiititaliap ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Jens Immanuelson, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Randi V. Evaldsen, Demokraatit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Jess Svane, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Bendt B. Kristiansen, Inuit Ataqatigiit

Ulloq 12. april 2016-imi siullermeerinerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut misissorpaa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Siunnersuuteqartup paasissutissiissutigaa 2009-mi nunarsuarmi aningaasarliornerup kingunerisaanik nunami ataatsimut aningaasaqarnerup aquneqarneranut tunngatillugu ingerlatseriaatsimik sukaterineq eqqumaffiginninnerunerlu nunarsuarmi atugaalersimasoq, tamannalu suleqatigiinnissamut isumaqatigiisummi EU-p Kalaallit Nunaannut piumasaqaataasa ilagaat. Siunnersuuteqartoq aamma nalilii voq Kalaallit Nunaata aningaasaqarnikkut pisariaqartitaanut piumasaanullu tulluuttumik, missingersuutit naatsorsuutillu pillugit inatsimmik nutaamik atulersitsineq, suleqatit aningaasaliisullu aningaasaqarnikkut aqutsinermut aamma pisortani aningaasaqarnermut tatiginnilernissaannut, assut pingaaruteqartutut nalilerneqartoq. Inatsisip siunertaraa naalakkersuinikkut

pingaarnersiunerimi ersarissumik sinaakkusiinissaq kiisalu siunissami naalackersuinikkut aningaasaqarnikkullu kiffaannngissuseqartumik iliuseqarsinnaanerup qulakkeernissaa.

Missingersuusiortarnermi inatsit maanna atuuttoq 1999-imi akuerineqarpoq, tamatuma kingorna aningaasanut inatsisip akuerineqarnissaanut killigititap sivitsorneqarneranik imaqartumik 2000-imi allannngortinneqarluni, tamannalu Namminersorlutik Oqartussanut taamaallaat atuuppoq. Siunnersuummi matumani kommunit ilaatinneqarput, taakku siusinnerusumut sanilliullugu pisortat aningaasaqarneranni initunerulersimallutik. Taamaattumik missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsisissatut nutaatut siunnersuut pisortat ingerlataqarfiini tamarmiusuni aningaasaqarnermik aqutsineq pillugu inatsisitut isigineqarsinnaavoq.

Missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsit nutaaq:

- pisortat aningaasaqarnerannut tunngatillugu nunami anguniakkanik aalajangersaavoq
- Namminersorlutik Oqartussat kommunillu akornanni missingersuutunik ataqatigiis-saarinnissamut piunasaqaateqarpoq
- pisortat aningaasanik aqutsinerannut piunasaqaateqarpoq

Tamatuma saniatigut missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu inatsisip nutaap nassatarai Naalackersuisut akiitsut aningaasaliisarnerillu pillugit periusissiaata inatsisitigut aalajangersaaffigineqarnera, tassani taarsigassarsiat immikkullu ittumik isertitat pillugit anguniakkat tunngavissallu aalajangersarneqarput. Akiitsut aningaasaliisarnerillu pillugit periusissiami ilaatigut aalajangersarneqarput pisortat taarsigassarsinernik attanneqarsinnaasumik aningaasaqarnikkut ingerlatsinermik pitsaanerulersitsisussamik taamaallaat ingerlataqarsinnaasut kiisalu atuisut akilersuinerulernerisa minnerpaamik akiitsut erniaat akilersorneqarnerallu aningaasalersorsinnaappassuk pisortat inissianut, inuussutissarsiutinut attaveqarnermullu pilersaarutinut taamaallaat taarsigassarsinnaasut.

Namminersornerullutik Oqartussat naatsorsuusiortarnermut inatsisaat maanna atuuttoq 1994-imeersoq kiisalu kommunit aqunneqarnerat pillugu inatsisip 2010-meersup ilai ukiumut missingersuusiortarnermut naatsorsuusiortarnermullu tunngassuteqartut malunnaatilimmik allannnguteqartinnagit inatsisissatut siunnersuummi ilanngunneqarput. Tamatumunnga pissutaavoq missingersuusiornissamut naatsorsuusiornissamullu maleruagassat assigiinngitsut akornanni ataqatigiilluinnartoqarnera.

Sanaartornermi suliassaqarfimmi piffissami sivitsortumi iluarsaassinissamut kinguaattooruteqartoqarpoq, sanaartornermi suliassaqarfimmut annertuunik aningaasaliisariaqalersitsisumik. Aserfallatsaaliinikkut kinguaattooruteqarnerujussuaq ingerlaavartumik aserfallatsaaliinissamut ingerlatsinermut aningaasartuutunik pisarialinnik kinguartitsineruvoq. Taamaattumik missingersuutit naatsorsuutillu pillugit inatsimmi

piumasarineqarpoq kommunit Namminersorlutillu Oqartussat sanaartornermut aningaasartuutaat missingersuutini minnerpaamik aalajangersimasumik annertussuseqassasut.

Ilutigalugu pisortat aningaasaqarneranni oqimaaqatigiissisitsinissaq qulakkeerniarlugu aalajangersagassat nutaat arlallit siunnersuutigineqarput.

Immikkoortup aappassaaneerseqarnissaanut Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat. Siunnersuut siullermeerneqarmalli immikkoortumut allannguutissatut siunnersuummik saqqummiussinissaq siunnersuuteqartup isumaliutigaa, taannalu ataatsimiititaliamit utaaqimaarneqarpoq. Inatsisissatut siunnersuummi saqqummiunneqartumi unammisassat arlallit qaangerniarnissaat allannguutissatut siunnersuummi siunertarineqarpoq. Taakku ataatsimiititaliap suliarinninnera pillugu immikkoortumi matumani kingulianiittumi ataatsimiititaliamit sammineqassapput.

2. Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siunnersuutip ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngortinneqarnissaa Inatsisartuni partiit tamakkiisumik isumaqatigaat. Siunnersuutip sukumiisumik suliarineqarnissaanik kissaateqarneq tamatumunnga tunngaviuvoq. Tamannalu ilaatigut pissutigalugu inatsisissatut siunnersuutip aappasaaneernejarnissaata pingajussaaneernejarnissaatalu 2016-imi ukiakkut ataatsimiinnermi ingerlanneqarnissaannik Naalakkersuisut siunnersuutaata tapersernejarnissaa isumaqatigineqarpoq. Siuliani oqaatigineqareersut missingersuusiornermut maanna inatsisaasoq Namminersorlutik Oqartussanuinaq tunngavoq. Taamaattumillu kommunit ilanngunneqarnerat kommunit pilersarusiornissamut tulleriiaarinissamullu kiffaanngissuseqarnerannut qanoq kinguneqassanersoq soorunami eqqumaffiginiarneqarpoq. Kiisalu suliassaqaqfinni assigiinngitsuni aningaasaqarnermik aqutsinermut periusissiorlunilu sulinermut atatillugu suleriaatsip nutaap siunissami ilikkagaqaqfigineqarnissaanut ingerlatsiviit assigiinngitsut periarfissaannut inatsit nutaaq pitsaasumik sunniuteqassasoq ilimagineqarpoq. Aammattaaq ilaatigut amigartooruteqartarnermut politikip, Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfiup kiisalu aningaasaliisarnermi taarsigassarsisarnermilu periusissap erseqqinnerusumik oqaluuserineqarnissaat pisariaqartinneqarpoq.

3. Tusarniaanermut akissutit

Siunnersuut ulloq 11. januar 2016 tusarniaassutigalugu nassiuunneqarpoq Namminersorlutik Oqartussani naalakkersuisoqarfinnut tamanut, KANUNUPE-mut, Kalaallit Nunaanni Sulisitsisunut, SIK-mut NUSUKA-mullu ulloq 27. januar 2016 akissuteqarnissamut piffissaritillugu kiisalu KANUKOKA-mut kommuninullu ulloq 22. februar 2016 akissuteqarnissamut piffissaritillugu. Tusarniaaffigineqartut tusarniaanermut akissuteqarnissaminnut ullunik suliffinnik pisariaqartunik atugassinneqartarnissaat ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut sakkortunerpaamik inassutigaa.

Piffissami 16. - 30. september 2016 allannguutissatut siunnersuut Sulisitsisunut, NUSUKA-mut, SIK-mut, Aatsitassaqaqarnermut Naalakkersuisoqarfimmumut, Nunanut allanut pisortaqaqarfimmumut, Ineqarnermut, Sanaartornermut Attaveqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmumut, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmumut, Inuussutissarsiornermut, Suliffeqarnermut Niuernermullu Naalakkersuisoqarfimmumut, Peqqinnissamut Naalakkersuisoqarfimmumut, Ilaqutariinnermut, Naligiisitaanermut, Isumaginninnermut tunngasunut Inatsiseqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmumut, Ilinniartitaanermut, Kulturimut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmumut, Pinngortitamut, Avatangiisinut Nukissiuuteqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmumut, Naalakkersuisut Siulittaasuata Naalakkersuisoqarfianut kiisalu Qeqqata Kommunianut, Kommune Kujallermut, Kommuneqaqfik Sermersuumut Qaasuitsullu Kommunianut piffissami 16. septemberimit 14. oktober 2016-imut tusarniaassutigineqarpoq.

SIK-mit, Sulisitsisunit, KANUKOKA-mit, Kommuneqarfik Sermersuumit Kommune Kujallermillu tusarniaanermut akissutit tiguneqarput.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnermini allannguutissatut siunnersuutit siunnersuuteqartumik saqqummiunneqartut qitiutillugit sammissavai.

Oqaatigineqareersutut aappassaaneerinninnissamat Naalackersuisut allannguutissatut siunnersuutaatigut siunertarineqarpoq inatsisissatut siunnersuutit saqqummiunneqartumi unammillernartut arlallit aaqiivigineqarnissaat. Aappassaaneerinninnissap ukiakkut ataatsimiinnissamat kinguartinneqarnera, taamaalillunilu allannguutissatut siunnersuutimik piareersarnissaannut Naalackersuisut piffissaqartinneqarnerat ataatsimiititaliamit naammagisimaarneqarmat oqaatigineqassaaq. Taamaalillunilu allannguutissatut siunnersuummik 28-nik immikkoortortalimmik saqqummiussisoqarpoq.

Tassunga atatillugu oqaatigineqassaaq inatsisissatut siunnersuut misissoreerlugu allakkiornissaanik Kammeradvokati martsip qaammataani Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfimmit qinnuigineqarsimammat. Siunnersuut pillugu immikkoortut arfinillit oqartussaasunit kattuffinnillu arlalinnit uparuaaffigineqarsimasut pillugit Kammeradvokatip inerniliineri Naalackersuunit ilanngunneqarsimasut ataatsimiititaliap paasivaa.

Ataatsimut isigalugu allannguutissatut siunnersuutit ilaatigut oqartussaaneermut, taarsigassarsinerimut atatillugu pisortat namminersortullu suleqatigiinnerisa aqutsivigineqarneranut, Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmik atorunnaarsitsinerimut kinguneqaatissiinernullu tunngapput.

Piginnaatitsissutinik agguataarineq

Allannguutissatut siunnersuut aqutigalugu Inatsisartut inatsisaat Naalackersuisunut ilaasortat akornanni piginnaatitsissutinik agguasarnernut nalinginnaasumik atuuttunut naapertuunnerulissaaq, soorluttaarlu Inatsisartut Naalackersuisullu akornanni piginnaatitsissutinik agguasarneq atuuttoq aalajangiusimaneqassasoq.

Taarsigassarsineq aamma OPP pillugit

Ataatsimiititaliaq tamatumunnga oqaaseqaatissaqanngilaq.

Sanaartugassat iluarsagassallu pillugit

Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfik aaqqissuussinermik nutaamik taarserneqassasoq siunnersuutigineqarpoq, taamaaliornermilu aningaasanut inatsimmi Namminersorlutik Oqartussat sanaartugassaasa iluarsagassaasalu pilersaarusionerannut, sanaartugassanik iluarsagassanillu suliarinninnermut, illuutitut aalaakkaasunut, sanaartornernut allanullu sulianut aningaasaliinernut, sanaartugassanut iluarsagassanullu tunngatillugu taarsigassarsititsinissamik neriorsuutitut aningaasaliissutit kiisalu sanaartugassanut iluarsagassanullu tapiissutit siunissami immikkoortinneqassallutik.

Namminersorlutik Oqartussat sanaartugassanut iluarsagassanullu aningaasaliissutaasa taakkullu atorneqarnerisa kiisalu illuutinut aalaakkaasunut, sanaartukkanut il.il. aningaasaliisarnerisa suli ersarinnerulernissaat siunnersuummi siunertarineqarpoq.

Aaqqissuussineq nutaaq marloqiusamik aningaasaleeriaatsimik tunngaveqarpoq. Aaqqissuussinerup nutaap Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmit allaanerussutigaa Naalakkersuisut Inatsisartullu aallaqqaammut aallaaviatigut pilersaarummut aningaasaliissutissanik immikkoortitsisoqassanersoq "taamaallaat" isummerfigisussaammassuk. Pilersaarut naammasseriigaq inaarutaasumik akiusooq ilanngullugu pigineqalerpat aningaasaliissuteqarnissamut oqartussaasoq isummertussaassaaq pilersaarut ilumut aallartinneqassanersoq. Taamaalillunilu aningaasat uninngasuutit amerliartuinnarnissaannut aarleqquteqarnissaq annikinnerulissaaq, tassanilu ilaatigut pilersaarusiornermut aningaasaliissutit sanaartorerillu aallartinneqarnissaannut aningaasaliissutit immikkut isummersorfigineqartalernissaat pissutaavoq.-

Aaqqissuussinermi nutaami aningaasaleeqqittarneq tunngavigineqanngitsoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa. Tamanna isumatusaartumik aaqqiinertut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq, ataatsimiititaliamimmi takujuminaatsinneqarmat aalajangeriigaq tunngavissaqarani soq uteqqinneqassanersoq. Taamaattumillu tamanna pillugu Naalakkersuisut ima oqarnerat ataatsimiititaliamit isumaqatigineqarpoq:

"Aallaavittut siusinnerusukkut aningaasaliissutitut aalajangiussat Inatsisartut aalajangiusimassagaat naatsorsuutigineqarpoq. Inatsisissatulli siunnersuutip Inatsisartut inatsisiliortutut aningaasaliinermullu oqartussaassuseqartutut siusinnerusukkut aalajangikkaminik allanngortitsisinnaanerit killilinnigilaa. Taamatullu allannguinerit pisut ilaanni, allanngortitsinerup kingunerisaanik annaasaqartunut taarsiissuteqarsinnaaneq, allatulluunniit aaqqiissuteqarsinnaaneq nassatarisinnaasassavaat."

Kiisalu Sanaartugassanut Iluarsagassanullu Aningaasaateqarfimmut isornartorsiuisarnermi aningaasaateqarfiup suliai pillugit kingusissukkut nassuiaasiortarnerit, nassuiaasiortannginnerilluunniit isornartorsiutaasartut Naalakkersuisut paasissutissiissutigaa. Tamannalu aningaasaateqarfimmi pissutsit atuuttut paasisaqarfigiuminaannerannut annertuumik pissutaaqataasarpoq. Naalakkersuisullu suliassaqarfimmi pineqartumi pitsaanagerusumik ataavartumillu oqimaaqatigiissitsisarneq qulakkeerniarlugu, aaqqissuussaannikkut allanngortitsinerit pisariaqartut isumagissallugit naatsorsuutigaat. Taamaalillutillu Naalakkersuisut aamma ukiumoortumik Inatsisartunut nunatta karsiata naatsorsuutaanik saqqummiussineq peqatigalugu sanaartukkanut il.il. aningaasaliissutit pillugit nassuiaammik saqqummiussisarnissamut piunasaqaammik naammassinninnissaq siunniuppaat.

Ataatsimoortumik tapiissutit

Suliassat amerlanerit kommunit nuunneqarnerat ilutigalugu ataatsimoortumik tapiissutit pillugit isumaqatigiissutit ilusaasa allangortinneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Ataatsimoortumik tapiissutit ilaat annertusiartuinnartut suliassat aalajangersimasut sularinissaannut imaluunniit siunertanut aalajangersimasunut atorneqarnissaat ilaatigut ilimanarpoq. Tamannalu anguniarlugu Inatsisartut inatsisaanni ilanngunneqartussat siunnersuutigineqarpoq kommunit ukiumoortumik missingersuusiorminni suliassanut taakkununga minnerpaamik aningaasat pineqartut amerlaqataannik immikkoortitsisarnissaat. Tamanna aaqqiinertut pitsaasutut ataatsimiititaliamit isigineqarpoq. Aningaasat suliassat siunertalluunniit aalajangersimasut isumagineqarnissaannut kommunit tunniunneqartut kommunit missingersuutaanni allassimassasut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Kinguneratigut aningaasartuutininik nakkutiginninneq

Inatsisissatut siunnersuummi saqqummiunneqartumi ukiuni aningaasanut inatsiseqarfiusuni ataasiakkaani amigartoorutaasunik ukiumi aningaasanut inatsiseqarfiusumi tullermi nalimmassaasoqarnissaa anguniarneqarpoq. Taamatut aaqqissuussineq ilaatigut killiliisorujussuusussaavoq, ilaatigullu inatsisissatut siunnersuummi § 2-mi aningaasaqarnerup ukiut 4-t qaangiunnerisigut oqimaaqatigiinnerata naliliivigineqartarnissaanik aallaavimmuut akerliusussaalluni.

Taamaammatt siunnersuutigineqarpoq kinguneratigut aningaasartuutininik nakkutiginnittarneq ukiut 4-kkaarlugit ingerlanneqartassasoq.

Allanguutissatut siunnersuut aningaasaqarnikkut anguniakkat aaqqissuunneqarneranni piffissamut akunnattumut sivilisnerusumullu isiginiarnerulluni sinaakkusiinissamut naleqqunnersoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Pineqaatissiissutaasinnaasut

Kommunit aqunneqarnerat pillugu Inatsisartut inatsisaanni malittarisassat malillugit kommunalbestyrelsimi ilaasortat arlaatigut pisoqarsimatillugu pinngitsaaliissummik akiliisinneqanngikkunik allatigut akiliisinneqarsinnaapput. Inatsisissatut siunnersuummi matumani pissutsit tamakku allangortinnissaat siunertarineqanngilaq. Taamaammatt Nakkutilliisoqarfik ullumikkut oqartussaaffigisami assingunik oqartussaaffeqassasoq siunnersuutigineqarpoq, matumani kommunit aningaasaqarnermik aqutsinerat pillugu malittarisassat arlallit kommunit aamma Namminersorlutik Oqartussat missingersuutaat naatsorsuutaallu pillugit Inatsisartut Inatsisaannut nutaamut nuunneqaraluarpataluunniit.

Ataatsimiititaliaq tamatumunnga oqaaseqaatissaqanngilaq.

Atuutilersitsineq

Inatsit ulloq 1. januar 2017 pinnagu ulloq 1. januar 2018-imi aallaaviatigut atuutilersinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Aammattaaq atuutilerfissaa ikaarsaariarnermilu aalajangersakkat pillugit aalajangersagaq allannguutissatut siunnersuummi ilanngunneqartoq innersuussutigineqarpoq.

5. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Tunngavissat pigineqartut tunngavigalugit siunnersuummi saqqummiunneqartumi allaanerusumik naliliinissaminut ataatsimiititaliaq tunngavissaqanngilaq.

6. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut akuerineqassasoq ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit inassutigineqarpoq.

Atuutilersitsineq

Inatsit ulloq 1. januar 2017 pinnagu ulloq 1. januar 2018-imi aallaaviatigut atuutilersinneqassasoq siunnersuutigineqarpoq. Aammattaaq atuutilerfissaa ikaarsaariarnermilu aalajangersakkat pillugit aalajangersagaq allannguutissatut siunnersuummi ilanngunneqartoq innersuussutigineqarpoq.

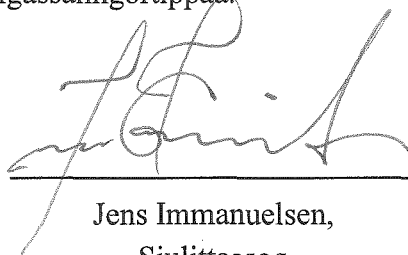
5. Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Tunngavissat pigineqartut tunngavigalugit siunnersuummi saqqummiunneqartumi allaanerusumik naliliinissaminut ataatsimiititaliaq tunngavissaqaanngilaq.

6. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut akuerineqassasoq ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit inassutigineqarpoq.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu oqaatigineqartutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut pingajussaaniigassanngortippaa.

Jens Immanuelson,
Siulittaasoq

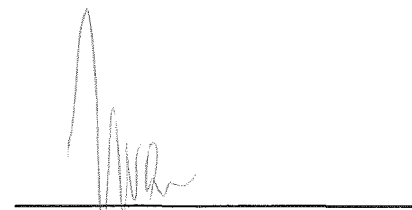
Randi V. Evaldsen

Peter Olsen

Nikolaj Jeremiassen

Jess Svane

Ane Hansen

Bendt B. Kristiansen